

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanjih, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, zjutranje izdanje opoldne, večerno izdanje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilagami ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gl. 6-60
pol leta 6 . 60 3-30
četrt leta 3 . 40 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solški ulici in Jellersitz v Ninski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdanje.)

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

V znamenju zavednosti.

Skozi temo, katero so smatrali se pred nedavnim časom za neprodno, prodira svet, jasen svet, kateri kaže, da našega ljudstva na Goriškem ne pogoltne nikdar črni klerikalizem. To so nam pokazale dosedanje volitve volilnih mož.

Kaj vse se je počelo in se počenja od strani večine naših duhovnikov po priznicah in po voliščih, koliko terorizma, zlorabe vere in osebnega upliva se vsipa na ubogo ljudstvo, koliko je upijanja in podkupovanja, edino le z namenom, da bi vlovili volilce za klerikalno stranko, to se ne dá popisati. Ni mogoče. Kaj takega, kar se vrši današnji dan po raznih voliščih, pač se ni videla naša dežela.

Klerikalna stranka si je priborila po svoji izborni organizaciji iz farovžev, strasč z lažjo, obrekovanjem in drugimi nedovoljenimi sredstvi volilce, marsikako zmago proti naprednjakom, ki pa so stali v dotičnih občinah trdno kakor skala v boju proti črni temi. Drugodi pa se niso strašili naprednjaki niti vikarskih groženj s peklom in s pretnjo, da jih ne bo obhajal na poslednjo uro, niti se niso dali ujeti v drugate nastavljen klerikalne zanjke. Povsodi, kjer je zmagala naša stranka, so zmagali zavedni možje proti podrepunikom farovža.

To zavest imamo, da naprednjaki so nastopali v znamenju zavednosti, da oni vedo in vidijo jasno, za kaj gre, zavest imamo, da na naši strani stojé možje v pravem pomenu besede, docim klerikalna stranka tega ne more reči. O volilcih, ki so se dali podkupiti, ki so se zbal terorizma in pritiska iz farovža, ki so slepo verjeli ostudni laži iz posvečenih ust, da pri volitvah gre za vero, da vera je v nevarnosti, ki so sli kakor ovce za ovnom, kamor jih je vlekel kaplan ali kurat, o takih volilcih se pač ne more reči, da so zavedni. Ne more se tega reči, ali med njimi se vendar dobé se taki, ki so bili le zapeljani, ki so pa spregledali na voliščih ali vsaj začeli spregledavati, kam jih zapelje klerikalizem, ako mu se dalje sledé. Prepričani smo, da naš volilni boji, ki se bijejo sedaj po deželi, odtrnejo se lepo število omaljševcev od komande iz farovža ter jih pri-

klopijo narodno-napredni stranki, docim so sedanje volitve naše doslej že trdne može le še bolj utrdile, da ostanejo do konca svojega življenja kakor skala trdna opora napredne misli, in istotako njihovi potomci. Prepričani smo o tem, in naslonjeni na to oporo smemo z gotovostjo upati, da presinejo napredne misli tudi tisti del našega ljudstva v deželi, kateri imajo sedaj nositelji nazadnjastva se na povodcu. To zavest imamo, gospodje, in vemo, da se ne motimo.

V znamenju zavednosti so se izvršile doslej od strani naprednjakov volitve volilnih mož, zato morajo tudi skončati baš v istem znamenju.

Klerikalci so že kar pijani dozdevne zmage. Poleg kompromisa, s katerim hočejo nas opehariti za četrto kurijo, so začeli sedaj begati volilce s tem, da trdijo, da oni zmagajo pri končnih volitvah v obeh kurijah, čemu torej bi se volili za narodno-napredno stranko?

To je nova zanjka, katero nastavlja zvit klerikalci naprednjakom. Nova zanjka je to, v katero pa se ne sme vjeti nikdo! Ni se vsejedno, in sploh ni vsejedno, kako kdo voli, marveč voliti se mora tako, kakor veli notranje prepričanje.

Apelujemo torej še na vse tiste napredno misleče može, ki stopijo le dni na volišče, da se ne dajo slepiti ne s kompromisom in ne z zanjko, da je vsejedno, kako se voli odslej do konca.

Klerikalci pač računajo na pomoč Lahov in vlade, zato so že kar pijani zmage. Ali naj le računajo, ne morejo pa še reči z gotovostjo, da zmagajo baš oni. Naše poštene sance, katere so zgradili možje, stojé še vedno trdno, odloči pa se te dni, ko se bližamo koncu volitev. Ako store naprednjaki odslej do konca volitev volilnih mož svojo dolžnost, smemo z gotovostjo upati na zmago na dar volitve državnih poslancev! Baš na Vas, možje, ki stopate te dni na volišče, je torej ležeče, kako se obrne konečni izid volitev v državni zbor.

Ne dajte se torej plašiti in strašiti po nikomur! Ne verjemite klerikalcem ničesar, ker nimajo nikjer čistih namenov, marveč le slepe in love glasove za-se. Vsak napreden

mož naj stopi na volišče, ter naj voli tako, kakor mu veli prepričanje, izvršuje tako važno državljansko volilno pravico!

Možje, na noge, v boj za napredno misel! Pokazimo svetu, da smo naveličani nazadnjastva, naprej na volišče pod zastavo narodno-napredne stranke in v znamenju zavednosti!

Dopisi.

S Trnovca, dne 25. novembra. (Klerikalni volilni shod.) — Kurat Kodrič nam je naznanil danes pri maši, da pridejo nekateri gospodje nas podučiti, kako naj se pri volitvah zadržimo. Povabil je vse volilce, posebno pa še Voglarje, katerim obljublja, da pridejo v trnovsko duhovnijo, ako bodo prav volili. Nas vrli g. župan Peršič je po maši pred cerkvijo razglasil, da bodo volitve volilnih mož v četrtek, katerih naj se vsi vedeže ter po svoji vesti volijo volilne može. Priporočal je tudi, naj se mirno zadržé pri popoldanskem shodu, ker so pri takih priložnostih že mnogi prišli v nesrečo.

Pričakovali smo z radovednostjo, kaj se bode popoldne zgodilo. Kar naenkrat se raznese vest, da so prišli v občino lepi pater Salezijanec Knavs, župnik Grča ter neizogibni učitelj Tone Rustja.

Že pred blagoslovom je Rustija agitiral za shod, češ, kdor neče poslušati, naj gre domov, na kar je dobil zaslužen odgovor, naj se on domov pobere, ker mi smo že tako in tako doma.

Posebno smešen je bil prizor, ko ga je neki Trnovec v županovi krčmi pokril s trbuškim košem. Zahvali naj se g. županu, da ni dobil plačila, kakoršnega je zaslužil. Ej, Tone, Tone! Trnovo in Šempas! Radovednost je prignala nesteto ljudstva k blagoslovu. Kurat Kodrič se je moral še v cerkvi obregnuti ob našega spoštovanega g. župana, češ, da je prevzet, ker je od cesarja povišan.

Ko pridejo ven iz cerkve, vpraša gosp. župan kurata Kodriča, kaj da on sploh ima z njim v cerkvi, rekoč: „Če sem odlikovan od presvetlega cesarja s križcem, sem gotovo to zaslužil, ter se imam gotovo za to zahva-

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 9.
Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.
Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.
Neplačanih pisem ne sprejema le uredništvo ne upravnništvo.

Oglašanje in poslanice
se računajo po peti vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Vsake orke po prostoru.
Naročnina in oglašje je plačati loco Gorica.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovansko knjižnico“, katera izhaja mesečno v snopiščih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vsako leto 1 gl. 80 kr. — Oglašje v „Slov. knjižnici“ se računuje po 20 kr. peti vrstica.

liti le mojim dragim sosedom, katere vidite danes tukaj zbrane, Vam pa gotovo nič! (Ljudstvo zavpije: „Živio naš župan! Živio g. dr. Tuma!“)

„Vi pravite, da smo mi brezverci, da vera peša itd. Kdo je temu kriv? Vi sami! Vi pravite, da ne boste prevideli na smrtni postelji onih, kateri ne bodo z Vami volili!“

Kodrič: „Jaz nisem nikdar tega govoril.“
Župan: „Poldo, kje si? Pojdi sem, da poveš g. kuratu, kako je bilo.“

Poldo pride ter pravi: „Vi, gospod kurat, ste sinoči meni v krčmi pri Žerovcu rekli, da nas ne pridete previdet, če prav trije na smrtni postelji ležimo!“

Stršen hrup med občinstvom ter vskliki: „To so duhovniki, to so namestniki božji!“

Kurat Kodrič se kar trese. (Ekselencen kardinal! Veste, zdaj, zakaj vera peša?) Na to hoče govoriti župnik Grča, pa ljudstvo razkačeno vpije: „Pojdite v Šempas, mi smo tukaj edini! Kaj hodite delat prepire? Živio naš župan! Živio g. doktor Tuma!“

Na to se pobereta Kodrič in Grča zelena od jeze v farovž z besedami, kdor je z nami, naj gre za nami. Ljudstvo je slo za njimi, a ne k njim ampak h gosp. županu. Mladi pevski zbor jim je pa zapel: „U boji!“

Na to je hotel tudi lepi pater Knavs poskusiti svojo srečo ter je prišel v krčmo k županu ter hotel tam govoriti, ali občinstvo je zahrumelo: „Pojdite v cerkev pridigati, tukaj je krčma! Tukaj smo mi gospodarji!“

Na to se je pobral in konec je bil volilnemu shodu, kojega so v farovžu nadaljevali nunci z njihovimi podrepniki sedem Trnovcev, ki so se po skrivnih potih tje podali. Njim so pritrdjevali neizogibni Vitovci, „telesna straža“ patra Knavs.

Kaj se je tam vkrepalo, o tem viri molče, le to se vé, da so od tam razposlali v krčme reporterje, katere pa je ljudstvo precej spoznalo, ter jih po vrednosti okrcalo.

Tako je končal imenitni klerikalni volilni shod na Trnovem, ki je marsikateremu mračnjaku odprl oči tako, da lahko rečemo, da smo mi z njim le pridobili, a nič zgubili. Lepi pater in župnik-župan pa naj si zapomnita, da sta ona dva vzrok, da se je

— 35 —

Quo vadis?

Roman.

Poljski spisal Henrik Sienkiewicz. — Poslovenil Podravski.

(Dalje.)

»Skoro vsaka ženska v Rimu spoznava drugo. Povsem gotovo je, da jo je Pomponija odgojila v oni veri, katero spoznava sama, toda v koga veruje, tega ne vem. Samo jedno je gotovo, da je še nihče ni videl, da bi v katerem našem templju darovala našim bogovom. Bila je zatožena, da je kristijanka, toda to ni mogoče. Domača sodba jo je očistila tega sumničenja. O kristijanih pravijo, da ne časté samo oslove glave, marveč da so tudi sovražniki človeškega rodu ter da doprinašajo najodurnejša zločinstva. Pomponija ne more biti kristijanka, kajti ona je znana po svojih čednostih, in sovražnica človeškega rodu bi ne ravnala tako s sužnjimi, kakor ravna ona.«

»V nobeni hiši ne ravnajo z njimi tako blago, kakor v Aulovi, seže mu v besedo Vinicij.

»Torej vidiš! Pomponija mi je omenila nekaj o nekem bogu, ki je baje jeden, vsemogočen in usmiljen. Kam je poskrila vse ostale, to je njena stvar, toda ta njeni Logos bi ne bil posebno mogoče: da nasprotno, bil bi še prav reven bog, ako bi imel samo dve čestiteljici: Pomponijo in Ligijo ter kot nameček k njima še Urso. Mora biti več spoznavalec te nove vere, in ti so prispeli Ligiji na pomoč.«

»Ta vera velepa odpuščati,« reče Vinicij. »Srečal sem pri Akti Pomponijo, in ona mi je rekla: Naj ti bog odpusti krivico, katero si storil nam in Ligiji.«

»Očividno je njihov bog nekaj „curator“, zelo dobromisleč. Ha, naj ti odpusti, in v znamenje odpuščanja naj ti vrne deklico.«

»Žrtvoval bi mu jutri hekatombo. Ne diši mi jed, niti kopelj, niti spanje. Vzamem svetilnico ter se pojdem sprehajati po mestu. Nemara jo najdem preoblečeno. Bolan sem...«

Petronij ga je gledal sočutno. Resnica, Viniciju so se lesketale oči kakor v vročnici; neobrit ter nepočenan je bil res kakor bolnik. Iras in zlatolasa Eunika sta ga tudi sočutno gledali, toda zdelo se je, da ju on ne vidi. Vinicij in Petronij se nista zmenila za navzočnost sužnjice, kakor bi se ne zmenila za pse, ko bi se potikali okrog nju.

»Kuha te vročnica?« reče Petronij.

»Da.«

»Čuj me torej! Ne vem, kaj bi ti zapisal zdravnik, toda vem, kaj bi storil sam, ako bi bil na tvojem mestu. Poprej, nego se dobi prava, poiskal bi pri drugi to, kar mi je zbežalo z njo. Videl sem v tvoji vili odlične ženske... Ne ugovarjaj mi... Vem, kaj je ljubezen, kakor tudi to, ako težimo po jedni, da nam je ne more nadomestiti druga. Toda pri lepi sužnjici je mōči najti vsaj za trenutek zabavo.«

»Nočem!« odvrne Vinicij.

Toda Petronij, ki mu je bil v resnici naklonjen, ter iskreno želel olajšati njegovo trpljenje, je premišljeval, kako bi napravil.

»Nemara tvoje sužnjice nimajo zá-te čara novosti,« reče čez nekaj časa — toda — (in pri tem pogleda Iras ter Euniko in položi konečno roko na

bedra zlatolase Grkinje) pogledj na to Karitko. Pred nekoliko dnevi mi je dajal mladi Fontež Kapitona za njo tri mlade dečke iz Klasomene, kajti lepših dečkov nemara niti Skopas ni vstvaril. Niti sam ne vem, kako da sem še ostal do nje doslej hladen. Saj me vendar ni ovirala misel na Krisotemido! I, nū, darujem ti jo, vzemi jo!»

Zlatolasa Eunika, zaslišavši to, je nakrat obledela ter zroča s prestrašenimi očmi Vinicija, pridrževala sapa, čakaje njegovega odgovora.

Vinicij pa naglo vstane ter jame govoriti urno kakor človek, kateri radi bolečin, katere mn prizadeva bolezen, noče slišati ničesar.

»Ne, ne! Ni mi mar za njo, kakor niti za druge! Hvala ti, toda — nočem je. Grem iskat Ligijo po vsem mestu. Zapovej, da mi dajo galsko svetilnico. Pojdem za Tiberom... Ko bi vsaj Urso kje zagledal!«

Po teh besedah urno odide. Petronij videč, da ne vzdrži na mestu, si ni prizadeval, pridržati ga. Smatrajoč pa Vinicijev odgovor le za mimogredočo mržnjo do žensk, katere niso bile Ligije, in ne hoteč, da bi njegova naklonjenost ostala brez posledic, reče, obrnivši se k sužnjici:

»Eunika, skloplješ se, namažeš, preoblečeš ter pojdeš v Vinicijevo hišo.«

Toda ona se zgrudi pred njim na kolena ter ga s sklenjenimi rokami prosi, naj je ne dá od hiše. Ne gre k Viniciju ter hoče rajše tukaj nositi drva v hipokausto, nego biti tam prva služabnica. Noče! Ne more! Prosi ga, naj ima z njo usmiljenje. Naj jo dá pretepsti bodisi tudi vsaki dan, samo naj je ne pošilja od hiše.

(Dalje pride.)

kurat Kodrič pokazal v pravi luči kot lažnjivec ter takega, ki jemlje vero iz src vernega ljudstva trnovskega. Ekscelecija, g. kardinal, ima pa tudi tukaj kapitelje, o katerem lahko razmislije ter potrebno vkrene, da se to ne bode godilo več. Dal Bog, da bi pravo uganil, drugače pričnemo z „zanimivimi“ kapitelji, kajti — mera je že prepolna!

Iz Štjaka. — Ko bi se bil dne 20. t. m. na vse zgodaj bližal kak tujec nasi vasi, bi bil zvedel že pred prihodom, da se bodo isti dan tukaj vršile volitve volilnih mož; kajti slišal bi bil že oddalec „glas vpijočega“, kakor ga je slišal nekdo, ki je v svojem hlevu krmlil živini.

Nas mladi g. kaplan se je namreč kar na glas pred svojim farovžem pripravljaj na daritev sv. maše. Ponavljaj je besede, ki jih je bil sam pred kratkim v cerkvi pri sv. Ani izustil, da je namreč jednaka „figa“, bodi klerikalec ali liberallec! — Ali ni to zvičajna agitacija? Ej, poznamo se, poznamo in vemo, kam pes tace moli! Okoli „gospoda“ je bilo zbranih nekoliko glav.

Po končani sv. maši in po povzitem zajutruku je prišel g. kaplan zopet na cesto pred občinski urad, kjer so se okoli devete ure jeli zbirati volilci. Našo stranko, koja je pri volitvi štela 42 mož, so primeroma najbolj zastopali „spoštovani sosedje Čehovinci“, dasi jim je bil g. kurat braniški poslal „pastirski list“ v podobi vizitnice. (Čast jim!)

Gosp. kaplanu se je jelo krčiti srce, ko je videl, da je naših mož toliko, da z glasovi lahko premagajo nasprotno stranko. Postajal je vedno bolj zelen in obupan; videlo se mu je, da je bil žejen, kajti komaj je govoril. Govoril pa je le in izustil marsikatero, koja našim možem ni hotela v glavo. Klical je sedaj tega sedaj onega k sebi ter se pogajal z njimi, naj bi volili od vsake stranke po jednega moža. Prejšnji naš župan, g. Bergant — Bog ga živi! — je postal takó gorak, da mu je odločno kar v obraz povedal, da raje damo glavo, kakor da bi potegnili z njegovo stranko. In taki smo res, kar nas je Bog dal! Na to je zakričal jeden naših: „Živela narodno-napredna stranka!“

Volitev je pričela ob 10. uri in trajala do 2¹/₂ popoldne. Volili smo štiri volilne može, in sicer 2. za V. kurijo in 2 za skupine kmetijskih občin. Sprva se je vršila volitev mirno, a pozneje je moral gosp. c. kr. komisar večkrat shudoma opozoriti nekatere volilce nasprotne stranke na mir. Rekel jim je: „Tukaj ne trpim nikakoršne agitacije, zunaj delajte, kar hočete.“ Ko je nekdo nasprotne stranke nekemu volilcu kar na glas imenoval volilnega moža, vstal je g. komisar in rekel dotičnemu: „Ali ste volili Vi?“ Odgovor: „Ne.“ Gosp. komisar: „Vstopite!“ Pozvani ni hotel vstopiti. Na to g. komisar: „Šepetavec, poberite se!“ In pobral je osramočen svoja kopita.

Gosp. kurat je bil ves čas prisoten pri volitvi ter z največjo pazljivostjo motril vsakega volilca in mu gledal v usta, koga bode volil. Zdaj se je neprijetno zganil, zdaj odahnil zadovoljno, kakor so že nanesli glasovi.

Gosp. kaplan je klical volilce kar imenoma: Tone! Jože! Marko! Luka! itd. (znamenje agitacije!) ter se v volilni dvorani nasmiljal na volilce, kakor kak kmetijski fant. Klicali so na pomoč sinove, očete, dede in pradede. Na to je nekdo naših volilcev šaljivo zaklical: „Se staro mater pokličite!“

Ker je nasprotnikom šlo za kožo, so poslali agente na vse strani: po Štjaku, na Razgorje, na Poljane itd., kateri so privedli seboj nekatere „reže“. Pozabiti ne smemo, da je tudi braniški g. kurat poslal svojega brata za zdrážbo in agitacijo semkaj. Pijan je bil, ko sod, ter zabavljaj nekaterim našim volilcem. Ko se je zvečer vračal proti domu, je obležal na poti v meji. Našel ga je jeden liberallec domov gredé ter poslal svoja dva sinova, da sta ga po samaritansko spravila pod svoj krov.

Po končani volitvi so izzivali nasprotniki naše volilce ter klicali za njimi: „Kje je vaš narod?“ Najglasnejši med kričecimi je bil oni cerkveni ključar, koji je pri neki priliki imenoval „Primorski List“ umazano capo. Prašali bi ga radi, ali se še spominja na ml. Obizzi-ja? To so vam moške! Fej! Na to so zapeli: „Ne udajmo se!“ Pri tem pa niso mislili na to, da so se že udali klerikalnim vranam.

Zvečer so nosili hrabri junaci vino v občinski meri po vasi, ter ga ponujali zdaj temu zdaj onemu. Koliko so ga dobili, in kedo jim ga je privoščil, ve najbolje pove-

dati g. kaplan. Njega poprašajte! Po njegovih besedah ga je bilo več da manj ne kakor 60 litrov. Revčki niso pomislili na to, da pije svoje potne srage.

Vspreh volitve je bil ta, da je proti pričakovanju vsled velike agitacije zmagala klerikalna stranka v V. kuriji in v skupini za kmetijske občine z enim možem. Borba je bila huda, kajti v obeh skupinah je prišlo do ožje volitve.

Naši volilci so ostali trdni, kakor skala ter so se vedli dostojno.

Iz tu povedanega sodi lahko vsak razumnik, da so nasprotniki zmagali sramotno in da je moralna zmaga naša.

Kedor bi se drznil drugače trditi, imenujemo ga že naprej nesramnega lažnika. — Bog in narod!

Z deželo. (Iz učiteljskih krogov.) — Ultra-klerikalni obskurni „Prim. List“ je prinesel oklic in prošnjo na učitelje-pristase v zadevi državnozborskih volitev. Naprosil je učitelje svoje pristase, da naj pomagajo volilcem v boju za zmago z naslednjo prav imenitno motivacijo: „Če z maga nar.-napredna stranka, ne boste imeli miru do prihodnjih državnozborskih volitev.“ Pa naj še kdo ne reče, da „Prim. List“ ne zna imenitno klobasati. Rad bi videl, da bi šlo učiteljstvo v boj za klerikalno stranko, katera ima na svojem praporju zapisano: smrt učiteljstvu!

Cenjeni tovariši! Res vas tiči še nekaj v brlogu za ljudskega učitelja najnevarnejše in najpogubonošnejše stranke, katere namen je ugled učiteljstva poteptati na nivó najnavadnejših barab, katera stremi po tem, kako bi dobila solstvo in učiteljstvo zopet v svoje roke, da bi je napravila svojim „famulusom“, da bi oblastno in brezobzirno gospodovala nad nami ter nas bičala s škorpijoni. Brez vsakega poveljevalnika je mogoče določiti tendenco te stranke, saj je popolnoma prozorna. Vsakdanji dogodljaji vam dovolj jasno pričajo, da to niso le gole fraze, temveč vse odgovarja resnici. Smelo vas torej prašam, cenjeni tovariši: Po kaj tičite se v tej stranki ter pomagate kopati grob lastnemu stanu? Po kaj se daste zlorabljeni od te stranke v njene politične namene? Odprite oči, dokler je še čas, ter pridite v naš pravi dom, da bomo združeni kljubovali nenasičenemu klerikalnemu levu, kateri drži krčevito svoje kremplje nad nami! Pridite k nam, da bomo organizovano stali kot krepka falanga narodno-napredne stranke, katera edina je naš pravi dom. Le takim načinom pokažete, da znate ceniti sebe in svoj stan, kateremu morajo zasijati dnevi boljše bodočnosti, bodisi v gmotnem kakor v moralnem oziru. Rotim vas še enkrat, da se otrese klerikalnega nadvladja, servilizma, petolistva, kruhoborstva in gredga ovadstva ter živite edino le za povzdigo in razcvit svojega stanu, s čemur pokažemo našemu klerikalnemu sovražniku, da je solstvo in učiteljstvo zanj nepremagljiva trdnjava. S tem, da se združimo v narodno-napredni stranki ter da propagiramo njen program, pokažemo svetu, da znamo politično misliti in da smo politično zrel faktor. Sapienti sat!

Iz Lokaveca. (O volitvah.) — Dne 22. t. m. so se vršile pri nas volitve volilnih mož za državni zbor. Zmagala je črna tema nasproti vsej živahnosti naprednjakov, ki so nastopili samozavestno v lepem številu. Temu se ni čuditi, ker gonja je bila velikanska.

Dan pred volitvijo že je letal naš domači pop v spremstvu enega cerkvenega ključarja in enega poljskega juda po občini od hiše do hiše, terorizoval in strašil je ljudi, da naj pridejo vsi volit, ker je sveta vera v nevarnosti. Zato pa, če ne pridejo volit na njegovo stran, jih lucifer odpelje takoj v temo pekla! Plačeval je po gostilnah za pijačo in pri deljenju listkov obljuboval vsakemu volilcu 17¹/₂ kr. za „cirengo“ istega dne.

Vidmar, Hmeljak in Bolko so razporežili vse svoje prve delavce, „valpte“ in „kapote“, da so tekali okoli in pritiskali na ljudstvo, kakor na svoje poveljce, ter jim cele grozili, da jih odpuste iz ča!

Ti „valpti“ so imeli glavni nalogo, da so vozili ljudi do farovške kuharice, katera jih je blagoslovljala s farovškega hodnika s svojo tretjeredniško roko, in na kogar je priletel tak blagoslov kuharici roke, ali kogar so pretresle njene oči, je bil zgubljen za našo stranko — kar tako napolnjen tistega „žegna“ se je odpeljal z enim od dvajsetih priganjčev na šnops h Hmeljaku, kateri ni bil

zamašen, ali pa na tri odprte vinske spine županove kleti. Ni čuda potem, da smo naprednjaki padli, in sicer samo za 15 glasov. Ali to nas ne strasi, ker vidimo, kako vendar se siri naša stranka, ki mora končno zmagati.

Po volitvi se je čul med nami le en glas: Padli smo, ker „pomodora“ je šla raztresat strah sv. vere po občini, in ljudstvo se boji hudiča. Zato pa je tudi morala marsikoga blagosloviti kuharica, da je bil rešen „naprednih krempljev“!

Pop nam je poveljal že pojemajoči domači prepir. Sram ga bilo! Pa že obračunamo tudi z njim!

Kamnje, 25. novembra. — Dne 25. t. m. pri volitvah volilnih mož, na kateri nas je naš g. župnik vsako nedeljo opozarjal in spodbujal, se je resnično pokazal njegov vspeh. Na volišče je prišlo toliko volilcev, da bi število govo preseglo vsa števila volilcev prejšnjih let vkup. Pokazalo se je, da se ljudstvo naveliča stvari, koja se mu preveč vsiljuje pod nos. Pri vsem naganjenju gosp. župnika in njegovih zanesljivih naganjčev, ki so nagnali veliko občinstva skup, je imela narodna stranka v Kamnjah vendar večino, katero so skušali koj v začetku oslepiti, in je res nekoliko volilcev zavrglo svoje glasove vsled te zvičaje. Lahko so prešteli glasove in videli, da bi narodno-napredna stranka zmagala, ako nismo dobili krog 30 glasov iz Gojačevega, ki so nas premagali. Omenim naj še, da Kosčeva stran si ni upala z nobenim kandidatom na dan v V. kuriji, temveč je toliko časa moledovala na enega našega volilca, da ga je dobila, da je sprijel volilno mesto, in z njim torej zmagala. Izvoljeni iz naše srede je torej volilni mož nasprotne stranke in bo volil tudi po receptu nasprotnih.

Naša stranka pa ni s tem nič zgubila, temveč spoznali smo, kako slabi so nasprotniki, da nimajo moza v svoji sredi, ki bi bil vreden te časti.

V kmečkih volitvah je volil z nami in smo zmagali z 2/3 proti 1/3 glasov, torej dovolj sijajno.

Torej našemu volilcu v V. kuriji mi popolnoma častitamo in ga štejemo v občinskih zadevah med svoje, kakor do sedaj.

Naj bo še omenjeno, da je g. Kosce na vse kriplje delal, da bi bil sam zvoljen v kmečkih občinah, a ni šlo.

Da bi lažje zmagali nasprotniki, je določil naš Pikule-župan volilni prostor v njegovi čajbi v podstrešju, da bi volilce lažje preobračali, plašili in sleparili.

Naši volilci so pokazali svojo zavednost, da se ne boje nobene sleperske sile tega sveta — naj bo že v črni ali beli suknji!

Iz Zgonika na Krasu. — Preteklo soboto so bile pri nas volitve volilnih mož. Vršile so se v tako lepem redu, da malo kje tako. Zato vsa čast občanarjem, pa še več čast našemu prečastitemu gospodu, ker se ne meša v vsako reč, kakor nekateri mladi hudourniki. Kjer je tak duhovnik, tam je mir v občini, in tudi vera ostane! Zato ni čuda, da je spoštovan. Izvoljenih je 6 naprednjakov, kateri ostanejo trdni kakor skala. Na volišče je prišlo nad 200 volilcev; od istih jih je volilo samo 82. Volili so kakor en mož. Drugi pa so prostovoljno odstopili z namenom, da se ni preveč časa izgubilo. Volilci so bili vsi enega duha.

Po županovih sobah in dvorišču je donel neodmorni klic „živio Tuma“!

Celo vaski otroci so navdušeno klicali: „živio Tuma, živio Tuma“!

Volitve bi imele pričeti ob 11. uri dopoldne, pa radi volitve v Velikemrepu, tam kjer se je kuhalo in na vse božje načine „martralo“ 70 kilov mesa so bile volitve pri nas za par ur odložene.

Nam je bilo že poprej znano, da Velikorepenc gre kakor — čuk za kos mesa na „špico“ od turna.

Pri nas pa ni bilo mesa, ker naš Tuma ni debel človek, nima toliko mesa kakor Gregorčič, pa vse enako upamo, da tudi brez Gregorčičeve debelosti zmagal! Živio!

Iz Gojače. — V petek, kakor znano, smo imeli volitve volilnih mož, pri katerih pa smo naprednjaki propadli. Pa saj se ni čuditi, če se pomisli, da večina ljudstva pri nas nič ne ve, za kaj gre. Može, ki bi se morali zanimati za to in poučiti ljudi, se pa niti ne zganejo.

Že več časa so se plazili nunci od hiše do hiše. Ko so pa slišali neko človeče izgovoriti: Tistega bomo volili, ki da za pijačo, in je slišal to nam znani klečepalazec, so ga posetili kar trije nunci.

Drugi dan, v sredo, se je pa začela prav peklenska agitacija, strasili in pretli so, kakor znajo le oni. Veliko moč je imela tudi „posojilnica“!

Kar pa je počenjal v volilni sobi stari Bismark, tisto presega vse meje. Kar čudeže je delal, da so gluhi slišali, mutasti govorili. Zraven je bil vzel vase moč neke grške bo-ginje, da je volilce staral ali mladi, kakor mu je kazalo. — Pri volitvi v peti kuriji je bil nekdo zadosti „leten“, potem v četrti je bil pa malo „leten“ ravno isti volilec, ker se je bil mož premislil, in ni hotel drugič glasovati po njegovi volji. Kaj ta človek počenja z nevednim ljudstvom v občini že 30 let, tega ni mogoče popisati. Premalo je sicer se zavednosti, da bi se po vzgledu drugih občin otresli tirana, toda iskra tli pod pepelom.....

Iz Vrtovin. — V dragonarskih črevljih se je potikala neka črna, prilikava postava okoli voglov naših hiš skoraj sleherni večer od časa, ko so bile razpisane volitve. Na prvi pogled se je spoznalo to postavo, da je naš župnik Kosce, kateri je naganjal naše možake, zlasti pa babce, v „krokogaleki“ tabor.

Imel je opravila čez glavo, ker moral je hoditi čez naš Vrtovin se v Gojačevo. Ob vsaki uri smo ga videli v dragonskem obvalu; največkrat pa pozno v mraku in pozno v noč — kakor črne večje („coprance“), ki zlete le o mraku in se dneva in javnosti bojijo. Največ opravila je imel v gornjem Vrtovinu, ker tam je njegov znani podrepnik. Na željo njegovo se je imela vršiti volitev volilnih mož 24. t. m. v najoddaljeni, samotni hiši pod Čavnom, da bi se jim lažje posrečila njih nakana. Ali sivi Čaven ni hotel videti tega, in na višji ukaz se je moralo preložiti volilno mesto na prej navadno mesto pri „Čebulih“.

Tu se je imelo odločiti stališče naše občine; pri vsem pritisku skrivne večerne moči je zmagala narodno-napredna stranka na vsej črti t. j. z enim možem v V. kuriji in z dvema v kmečkih občinah.

Nič niso torej pomagali dragonski črevlji; dasiravno jih je bilo gotovo treba dvakrat podšiti v času volilne agitacije. Podrepnikom in podpodrepnikom pa se svetuje, naj se požurijo polizati kake ostanke dragonskega komandatorja, dokler je še zelezo gorko; ni jim tega ne bomo zavidali, temveč bomo še radi prispevali, in če bo treba, damo še skledo kislega mleka povrh!

Iz Skrilj, 24. novembra. — Vrabci so peli po strchah, kar je nekaj dni sem: Čiv, čiv, naš nunc pri Štomazih bo uro v zvonik kupiv. Če, če, če ga za volilnega moža v Skriljah izvolite čiv, čiv, čiv. . .

Štomaski nunc in Štomazeni vsi so vse svoje moči napeli. Pomagal jim je pri tem Kosce, župnik kamenski, se — čiv, čiv. . .

Naši Skriljani pa vsi se na to niso zanesli in čiv, čiv — se zgodi, da snio bili vsi poraženi. Nunca pa štomaskega izvolili so za volilnega moža in z njim še dva podrepnika čiv, čiv, čiv.

Mi vrabci vidimo pa, da ta ura bo Štomazenom „nucala“ — Skriljane pa bo nas opominjala — čiv, čiv, čiv!!

Domače in razne novice.

Osebnostne vesti. — Predsedništvo primorskega finančnega ravnateljstva je imenovalo finančnega koncipista dr. Ed. Gallija davčnim nadzornikom v IX. razredu in konceptnega vezbenika davčne administracije Alojzija Petronio začasnim finančnim koncipistom. — Avgust Lang, kontrolor v kaznilnici v Gradišču ob Soči, je imenovan ravnateljem kaznilnice v Messendorf.

Volilno gibanje. — V županiji Temnica na Krasu, ki je volila v Kostanjevici, je zmagala naša stranka kljub hudemu pritisku; v peti kuriji so izvoljeni 3 in v kmečkih občinah tudi 3 zanesljivi naši možje. Bojevale so se kar 3 stranke, duhovski temniška in lipenska ter napredna kostanjevska. Borba je bila huda in je prišlo za tretjega našega volilnega moža v peti kuriji celo do ožje volitve, pri kateri pa je zmagal naprednjak.

V Kalu je zmagala tudi naša stranka. Poročilo o tej volilni borbi pravi, da pri volitvi dne 26. t. m. je bil strahovit boj proti kuratu Grilancu iz Levpe. Prišlo je jutraj na volišče nekaj naprednjakov, ki so zagledali tam že kurata Grilanca, ki je imel okoli sebe celo čredo svojih volilcev, kar jih je pridobil čez noč, ko je hodil okoli po vaseh prodajati listke po 20 kr. Ko so naprednjaki natanko poizvedeli, kako je napravil kurat po noči z listki, so dobili eden listih listov v roke, in nekdo je vprašal celo kurata, da naj mu dá eden tistih listkov po 20 kr., češ, da bo

volil tudi on na klerikalno stran. Kurat je vohal pravo v tem vprašanju in ni hotel nič več slišati, ker si je mislil že tako, da propadejo. In res je padla njegova stranka, in izvoljenih je bilo vseh 5 mož trdnih kakor skala za napredno stranko. Dne 27. t. m. so volili v kmečkih občinah 6 volilnih mož s glasno za našo stranko. Pri tej volitvi pa je bilo vse tako mirno in tako kakor v grobu, poskrili so se bili nasprotniki. — Treba pripomniti, da v Kalu ni študiranih ljudi. Tu so volili sami zavedni kmetje. Zavednost je zmagala. Takim možem vsa čast!

Iz Cerknega poročila „Gorica“, da so zmagali enoglasno klerikalci. Mi ne moremo verjeti tej novici. Cerkno bi bilo torej edino središče sodnega okraja, ki bi volilo s klerikalci?

Na Krasu bodo volili se v Škrbini, Povirju in Avberju, ker so bile volitve odložene.

V Renčah je zmagala v IV. kuriji nekaka kompromisna lista 5 mož, ki pa niso klerikalci. Mi smo jako radovedni, kako uveljavijo svoje kompromisno stališče. — Zmagali so s 5 glasovi večine proti čisti listi za napredno stranko. — Mi bi si dovolili pripomniti tem gospodom le to-le: Zakaj pa niso klerikalci v Mirnu ponujali kompromisa? Ali ne zato, ker so bili gotovi zmage v obeh kurijah? V Renčah pa hočejo dobiti vsaj v IV. kuriji, ker bi sicer zgubili vse, kar bi se bilo zgodilo, da niso šli veljavni možje sicer naprednega mišljenja na zvito nastavljenе limanice.

Včeraj so volili za peto kurijo v Ajbi, kjer je zmagala naša stranka (3 možje).

Tudi v kmečkih občinah v Ajbi je zmagala naša stranka. Tako imamo tam 6 volilnih mož. Vsa akcija je imela značaj sijajne manifestacije za narodno-napredno stranko.

V Kojškem zmagali včeraj v peti kuriji klerikalci! Vpliv nunccev! Vino teklo, da je bilo kaj. Danes volijo v kmečkih občinah v Kozani.

Številke volilnega boja dokazujejo, kako huda je borba obeh strank. Še danes bitka ni odločena; v V. kuriji smo še vedno naprej in smo že prav blizu večine, v IV. kuriji pa smo si jednaki, vseh šest nasprotnikov vse negotove glasove. Boj odločijo občine, ki imajo še voliti, a teh je malo več. Naprednjaki — na delo!

Slovenske tiskovne obravnave pred porotniki so imele pričeti včeraj. Na zatožni klopi sta sedela odgovorni urednik „Gorice“ in Janez Leban iz Črnič vsled obtožbe dr. Tume radi dolženj o znanih pooblastilih veleposestnika Pignatarija iz Črnič. Obtožnica sta imela zagovornika v osebi italijanskega odvetnika dr. Rajm. Luzzatta. Zategadel je bila porotna klop po večini italijanska. Obravnava bi bila najbrže nemogoča in bi se odnesla na prihodnje zasedanje. Obtožnica sta podala izjavo, s katero sta preklicala nečastna podkivanja, s čemur se je dr. Tuma zadovoljil; s tem je reč končana.

Danes se je imela vseliti obravnava proti trem gospodom radi napada na „Trgovsko-obrtno združenje“ v „Prim. Listu“. Obravnave ni, ker uredništvo poda danes izjavo, s katero se poravnata storjena krivica.

V petek bo pa obravnava proti vrlemu našemu somišljeniku g. Petru Šavljuru, ker je očitil prof. Berbutu neko „vohunarjenje“ po Čepovanu. — V soboto pa bo sedel na zatožni klopi zopet odgov. urednik „Gorice“ vsled obtožbe A. Gabrščka. — Na te dve obravnavi pa opozarjamo svoje čitatelje.

Porotne obravnave. — Dne 27. t. m. se je vršila porotna obravnava proti 26-letnemu Andreju Troha iz Sv. Križi pri Ajdovščini radi zločina tatvine. Troha je tkalec in je bil radi tatvine že kaznovan v 6-letni zapor. Na zatožni klopi bi morala sedeti tudi njegovo brata Viktor in Josip, toda proti temu dvema se uvede kasneje posebno postopanje. — Andrej Troha je bil uslužben pri Mih. Motiču, tkalcu v Gorici, kateremu je s pomočjo brata Viktorja pokradel več kosov žide v skupni vrednosti 865-92 K. — Mioltijeva soproga je že meseca septembra tek. leta zapazila, da so izginili iz omare, kjer je bila spravljena žida, razni kosi; sumila je takoj omenjenega Troha, in to tembolj, ker je vedela, da je že presedel 6-letno kazen radi tatvine; tudi se ji je zdelo čudno, da zapušta Troha pogostoma v noči hišo, ne vedoč, kam gre. Miolti je naznanila vso zadevo policiji, ki je takoj začela preiskavo. Preiskali so najprej hišo nekega Brezigarja iz Podgore, pri katerem je delal obtoženec brat, in našli v senu nekaj kosov žide in druge tkanine. Zatem so preiskali hišo nekega Gardina, s kojim je občeval Troha dokaj intimno; tudi tu so našli ukradeno blago. — Policija je takoj zaprla vse tri brate Troha in se je uvedle proti njim sodna preiskava, pri kateri je Andrej Troha popolnoma priznal svojo krivdo in navedel vse kraje, kjer so bili skriti še ostali kosi žide. — Troha je tudi pri glavni obravnavi izpovedal v tem smislu; porotniki so stavljeni jim vprašanja jednoglasno potrdili in je bil na podlagi tega obsojen na 8-letno ječo. Tako visoko kazen mu je prisodil sodni dvor z ozirom na to, da je bil že obsojen radi tatvine v 6-letni zapor, iz katerega so ga izpustili 16. junija t. l. — Po preteku petih mesecev mora torej Troha spet nazaj v Gradisce.

Volilni boj med Lahji. — Tudi med našimi Lahji bo volilni boj, in sicer v kmečkih občinah. Inženier Antonelli ima nevarnega

tekmeča v osebi bivšega državnega poslanca župnika Adama Zanettija. „Eco“ navdušuje laška duhovnike in druge svoje somišljenike, da naj volijo le krščanske volilne možje, ki bodo glasovali le za krščanske kandidata (dr. Gregorčič?), posebno jih navdušuje za Zanettija. „Eco“ piše prav tako o sedanjih volilnih borbi, kakor „Prim. List“, da gre tudi za vero itd. Vidi se, da na eno in isto komando! — Po Furlaniji že volijo poleg liberalnih tudi klerikalne volilne možje.

Ne več brezverci ampak odpadniki. — „Prim. List“ piše, da liberalci (misli: pristase narodno-napredne stranke) ne bo imenoval več brezverce, ampak odpadnike! Brezverce ne, ker niso popolnoma brez vere, a odpadniki so itd. (Tu našteva celo vrsto zavijanj po svoje.) Ne bomo se pričakali z njim, ker on sam ve, da je laž, kar piše, ali pa tako zvito, kakor znajo zviti samo posvečeni gospodje okrog „Prim. Lista“. — Gospodje, le glejte, kaj delate! Doslej se ni v deželi ne brezvercev, in tem menj odpadnikov, ali odpadniki pa znajo priti! Za to delate prav Vi z vso silo. Ako boste nadaljevali z zlorabo cerkve in vere v politične namene tako, kakor delate v poslednjem času, potem smete res pričakovati — odpadnikov! Ljudstvo gleda in vidi!

Kdo je zmagal v Desklah? — V članku „Nove volitve za državni zbor“ pravi „Prim. List“, da v Desklah izvoljeni volilni možje nimajo nicesar opraviti z narodno-naprednimi, v drugi notici „V deskljanski občini“ pa piše, da popoldne je nasvetoval vikarij, če bi ne bilo bolje odjnjati. In odjnjali so. Bila sta voljena s 8 glasovi večine I. Val. in M. Podb., ki sta sicer tudi krščanska moža, pa ne dovolj zavedna. Kaj misli „Prim. List“, pod „ne dovolj zavedna“, ni težko uganiti, ker svoje ljudi imenuje vse zavedne! Tudi „Gorica“ piše, da o teh volitvah smo pisali neresnico. Res pa je to, da v Desklah v peti kuriji je izvoljen 1 naš, 1 nasproten, v kmečkih občinah pa oba naša. Torej kdo je zmagal?

Kurat Slokar na Gorjanskem, katerega ljubijo volilci kmečkih občin tako srčno, da so mu dali pri volitvi volilnih mož celih 16 glasov, dočim sta jih dobila pristasa narodno-napredne stranke po 53 in 36, je bil privezal naše za agitatorja klerikalcev nekega agitatorja, ga je nadržal kurat tako, da bode že on komandiral, da bode dobivala njegova žena klientinje. Mož je zanj, radovoljno prikimal, in postal kar hipoma izborni kuratov agent. Ponujal je vino, denar, obljuboval nebesko kraljestvo, na zemlji pa, da bo potreba babice, bo že nunc komandiral. Kako in kaj, kdo vé? Ljudje, ki so zvedeli o tem, so se nasmehovali in muzali in polihoma sepetali o — „farovski babici“!

Nesreča. — V ponedeljek zjutraj je vozil Evgen Špacapan s poštnim tovarnim vozom po ulici Morelli. Na oglu ulice Contavalle in Morelli se mu konj spodrsne in pade na kolena; voznik ga je z vajeti takoj zopet spravil na noge, toda kmalu mu pade v drugič. Špacapan ga je hotel zopet vzdigniti z vajeti ali pri tem prizadevanju je izgubil ravnotežje in padel na tla pod voz. Konj se je mej tem vzdignil in zdiral z vozom, in kolo je slo Špacapanu čez glavo. Težko ranjenega voznika so takoj prenesli v bolnišnico, kjer so mu rane, dobljene na obrazu, zašili. Pravijo, da se mu obrača na boljše.

C. kr. poštni urad na Kamnem, v političnem okraju Tolmin, se opusti s 30. novembrom t. l. Namestu tega urada se bosti s 1. decembrom t. l. upeljali dve službi selskih listonov, in sicer jedna v Kobaridu za kraje Kamno, Selce, Vrsno in Krn, druga pa v Tolminu za kraje Dolje, Gabrije, Volarje, Selisce in Smast.

Duhovniški pritisk na učitelje. — Duhovniki ne privoščijo učiteljem, da bi se prosto gibali pri volitvah ter volili po svojem prepričanju. Tu in tam so uplivali nanje, da naj volijo z njimi ali pa naj se drže nevtralnost ter se sploh ne spuščajo v volilno gibanje in tudi ne volijo. V rokah imamo vizitko, katero je poslal neki kurat učitelju. Med drugim pravi: „Ob enem pa oprostite mi, da obžalujem Vajino agitacijo (gre torej kar proti dvema učiteljema) za „napredno“ (bolje: „nepridno“) stranko, kajti s tim bosta oškodila le tolikanj potreben vzgled učiteljskega stanu. To tudi pričuje, da se ne strinjata z listom „Slovenski učitelj“, katerega načela so prava in zdrava. Prosim, neha jo agitacije ali bodita saj nepristranska! To želi v interesu Vajinega vglada pri ljudstvu Vaš dobrohotni kolega.“ Tu vidite, kako je hotel kurat, odvratiti učitelja v stran, češ, to ni za vaju, to je zame. On sme agitirati, sme voditi ljudi na volišče z lažjo in obrekovanjem na jeziku, sme voliti, učitelj pa naj neha od agitacije in naj bo nepristranski. To zahteva tolikanj potreben vzgled učiteljskega stanu! Hm, kako so skrbni kar nakrat za vzgled učiteljskega stanu, kateri prav oni drugače prikrajšujejo, kjer le morejo. — Vgled! Vgled učiteljskega stanu pri volitvah ni prav nič trpel, ker učitelji, v kolikor so sploh posegli v volilno borbo, niso storili nič takega, kar bi utegnilo isti oškodovati. Pač pa so duhovniki postopali tako, da

marsikje so izgubili še zadnji kosček vglada, kateri so imeli. — Omeniti moramo, da ona dva učitelja nista šla na limanice „skrbnemu“ kuratu, ki ju je hotel le opehariti ob pravico, voliti, katera jima pritiče tako, kakor kuratu. Za vzgled pa naj mož skrbi le na svoji strani, kjer je bolj potreba, kakor pa na strani onih dveh gg. učiteljev! Ali ste nas razumeli, g. kurat?

Nesreča. — V Kostanjevici na Krasu se je pripetila taka nesreča: Ko je vzela neka gospodinja z ognja lug za izpiranje obleke, ga je postavila na kraj ognjišča. Dve leti star otrok je prijel za posodo, in si je vrzel lug nase, tako, da se je naenkrat po vsem telesu olupil. Uboga, nesrečna mati in nesrečen otrok.

V Cerovem so imeli začetkom tega meseca ples. Plesali so na laski takt, kar je nekatere, posebno Kozance, jako razburilo. Poleg tega se je bil pregrešil na plesu Jos. Kl. iz Cerovega radi pretepa in poškodovanja, radi česar je stal te dni pred sodnikom, ki mu je prisodil teden dni zapora.

Tone iz Šempasa, znani podrepnik župnika-zupana Grče in „učitelj“, si špoga take spase, da nam je poslal dopisnico s to-le vsebino: Slavno uredništvo! Blagovolite sporočiti mi, kje se dobi orodje in česar potrebno za moje mestirje. Za dana pojasnila vam bode hvaležen Tone itd. — Skopitar Tone itd. naj se le spomni, kje je poprej služboval, in gotovo se spomni tudi na orodje in potrebno za tiste „mestirje“. Ako pa je pozabil že to, ker mu gre v Šempasu po glavi edino le klerikalna agitacija, pa naj se napoti ob priliki na prejšnji kraj poprašat. Že izve tam, kar potrebno. Dotle pa zdravi, gosp. Tone itd.

Priloga. — Današnji številki „Soče“ smo priložili cenik „Prve slovenske založbe slamožreznice, sivalnih strojev in dvokoles“ Saunig & Dekleva v Gorici, v ulici Municipio št. 1. — Zaloga je bogato preskrbljena s stroji prvih evropskih tovarn ter najrazličnejših sistemov. Ker je ta zaloga edina slovenska na Primorskem, jo slavnemu občinstvu toplo priporočamo. — Prosimo, da se to prilogo razobesi na vidnem kraju.

Listulca. — Tudi v zadnjih dneh smo dobili veliko dopisov o volitvah. Hvala vsem gg. dopisnikom! Kar je važnega, porabimo vse, drugo služi le v informacijo nam. Prosimo poročiti tudi o volitvah, ki se vrše ali se bodo šele vršile.

Razgled po svetu.

Sklepanje deželnih zborov. — „W.-Zeitung“ od 27. t. m. je objavila cesarski patent, s kojim se sklicuje dež. zbor dalmatinski na 10. decembra t. l., — češki in nižje-avstrijski na 12. decembra; višje-avstrijski, solnograski, štajerski, koroski, bukovinski, moravski, sleški, tirolski, gorisko-gradiščanski, vorarlberski in tržaški na 17. decembra; gališki na 18. in kranjski na 19. decembra. — „Wiener Abendpost“ opaža, da bode glavni nalog deželnih zborov razum odobritve računov, razprava o načrtu zakona, nanašajočem se na uvedbo doklade na opojnine, kojih dohodki naj bi sanirali deželne finance. Vseph je seveda le tedaj zagotovljen, ako sprejmejo in odobrijo vsi deželni zbori nameravano doklado 20 stotink na liter alkohola in ako se načrt zakona odobri v določenem času, tako, da bi postal zakon sam pravomočen s 1. januarjem 1901. Dokodki teh doklad so preračunjeni na okolu 19-2 milijonov kron.

Občinske volitve v Kastvu so skončale, in sicer prav sijajno za hrvatsko stranko. Vsi trije razredi so izvolili soglasno domače postene Hrvate. Naklep, razcepiti občino kastavsko ter uvesti vanjo italijanski upliv, se je korenito ponesrečil. Te volitve so glasen pojav zavednosti Kastavcev. Vsa čast jim!

V hrvatskem saboru so sprejeli včeraj v tretjem branju načrt zakona, nanašajoč se na enoletno podaljšanje finančne pogodbe med Ogersko in Hrvatsko.

Car bolan. — Zdravstveno stanje carjevo je povoljno; včerajšnja noč je prespal dobro in se mu moči polagoma vračajo. — Francosko nacionalno časopisje trdi, da se misli v Petrogradu resno na ustanovitev provizorne vlade pod predsedstvom velikega kneza Mihaela Nikolajeviča, ki šteje sedaj 68 let.

„Slovenske zadruge“ je izšla 12. in zadnja številka v tem letu in prinaša mnogovrstno gradivo o slovenskem posojilstvu in naši zadrudni gospodarski organizaciji, o katerih predmetih ta mesečnik objektivno razpravlja. Izhajal bode tudi l. 1901. Naročnina znaša 4 K na leto in se pošilja upravništvu „Centralni posojilnici slovenski“ v Krškem.

Burov še ni konec. Iz Pretorije javljajo, da razvijajo Buri čudovito delavnost po celem Transvalu in po državi Oranje. Botha in Viljoen sta prelozila bojišče na mejo kapske kolonije, kjer je se dosti Kaplandcev, ki so pripravljeni nadaljevati boj.

Brzjav brez žic čez atlantsko morje. — Iz Londona javljajo, da je znani izumitelj telegrafije brez žic Marconi izumil način obcevanja mej Evropo in Ameriko po-

tom brzjava brez žic; tako se je genijalnemu izumitelju posrečil problem, v kojega rešitev je v zadnjem času posvetil Marconi vse svoje moči.

Krüger je dospel v nedeljo s posebnim vlakom v Pariz; na kolodvoru so ga pričakovale oblasti in mnoga društva; govorili so se običajni sprejemni in zahvalni govori. Mej tem je na tisoče in tisoče zbranega občinstva prirejal premaganemu junaku Krügerju take navdušene ovacije, kakor še nikdar poprej največjemu zmagovalcu. Krüger se je s postaje peljal s spremstvom v Hotel Scribe; na 6 km dolgi poti je mrgolelo burskih častilcev. Na trgu pred hotelom so čakali stotisoči najraznovrstnejšega občinstva, ki so sprejeli Krügerja z brezkončnimi zivioklici. — Krüger je obiskal predsednika Loubeta, kjer je bil vsprejet s častmi, ki pristojajo vladarju, potujočemu incognito; Loubet mu je takoj vrnil poset. — Nemirov ni bilo nikakih in je policija zaprla samo 30 oseb radi demonstrativnih vsklikov. — Včeraj se je odpeljal Krüger v Brusel, kjer ostane 2 dneva; zatem pojde v mesto Haag in odtod v Berlin. — Rochefort je izročil Krügerju častno sabljo ki je bila potom subskribcije kupljena za Cronje-ja, ki je sedaj, kakor znano, na otoku Sv. Helene angleški ujetnik. Krüger je posetil tudi razstavo, kjer ga je posebno zanimal transvalski paviljon; spremljal ga je na potu eskadron republikanske garde. V torek je vsprejel Krügerja obč. svet; kjer je imel krasen govor, s kojim je upravičeval južno-afričansko vojno; zvečer je obiskal vojne ministra Delcasse-ja, ki mu je takoj vrnil poset. — Razun s svojimi rojaki ni imel dosedaj Krüger z nikomur političnih razgovorov, posebno se ni taknil namena svojega prihoda v Pariz. Ni Krüger niti burski diplomati nimajo upanja, da bi zamogla prevzeti za sedaj Francija kako intervencijo v korist burskih republik. — V Londonu so zelo razdraženi radi vsestranskih ovacij, koje se prirejuje na Francoskem Krügerju in pišejo angleški listi sila ogorčene članke. Da bi pa vsled tega nastala diplomatska navskriza, se ni bati.

Zadeva g. Janeza Bovha pri kasalski sodnji. — G. Janez Bovha, kateri je bil povodom obiska čeških dijakov v Celju v noči 9. avgusta 1899 od celjskih nemških tolovajev napaden ter je streljal v silobranu na napadalec in enega ranil, bil je, kakor znano od okrožne sodnje celjske pri obravnavi dne 16. novembra 1899. popolnoma oproščen, ker je sodnja priznala, da je streljal samo v pravičenem silobranu. Zoper to sodbo vložilo je državno pravdnistvo ničnost; pa najvišja kot kasacijska sodnja je to ničnost s sodbo od 2. novembra t. l. kot v vsakem oziru neutemeljeno zavrnila.

Proslava Prešernove stoletnice v Ljubljani. — Odbor za Prešernov spomenik je vložil na c. kr. deželnem šolskem svetu prošnjo, da bi v ponedeljek dne 3. decembra na vseh ljubljanskih srednjih šolah bil pouka prost dan in da bi šolskim ravnateljstvom naročilo, naj bi skrbela za to, da se dijakom primernim načinom razložijo pomen tega dneva. — Za slavnostni obhod narodnih društev je dal rodoljubni ljubljanski meščan, g. Oroslav Dolenc, prirejalnemu odboru brezplačno na razpolago 200 bakel. — „Ljubljanskega Zvona“ 12. št. izide kot samostojen Prešernov album v obsegu 10 pol z izvirnimi ilustracijami. Ker bo ta številka „Zvona“ obsevala same temeljite članke, essaye in razprave, zanimive povesti, črtice in pesmi — vse nanašajoče se na prvaka naših pesnikov, dr. Franceta Prešerna, in ker Slovenci do sedaj — žal — še nimamo ni jedne brosure, ki bi bila izključno posvečena Prešernu — bi bilo zelo želeli, da bi se 12. samostojna številka „Zvona“ tiskala v mnogostevilnih izvodih, da bi si jo mogli nabaviti tudi oni, ki niso naročniki „Ljubljanskega Zvona“. Gotovo bi se po vsem Slovenskem našli prekupci ter bi se „Prešernov album“ cim bolj razširil med narodom. Sicer je pa na to gotovo že mislila „Narodna Tiskarna“, ki je mnogo žrtvovala, da bo 12. št. vilka „Zvona“ zares krasno delo in to ne le po vsebini, ampak tudi po obliki.

Nesreča na železnici. — Iz Newjorka poročajo, da blizu Wehelinga (Zapadnja Virginija) se je podrl neki most tčas, ko je šel čezelj vlak. Ponesrečilo je pri tem okoli 200 potnikov.

36.000 konj za Angleško. — Iz gotovih virov se zagotavlja, da je angleška vlada v dogovoru z različni kobilarnami na Ogerskem radi nabave 36.000 konj, koji bi se poslali deloma na Angleško in v angleške naselbine; to veliko kupčijo sklene Angleška, ker so ogerski konji v južno-afričanski vojni pokazali svojo veliko usposobljenost in vrednost. V kratkem ukrca na Reki angleški parnik okolu 1000 konj, ki so namenjeni za Afriko; to bode že 14. parnik, ki popelje konje za Angleže v južno Afriko.

Najstarejši mož in žena živita, kakor pravijo, v Zjedinenih ameriskih državah. Najstarejši mož imel bi biti neki Noa Roby. Rodil se je od očeta Indijanca in od bele matere v Severni Karolini. Roby je že 30 let v neki ubožnici v Newjerseyu. Pravijo, da bode imel v aprilu 128 let. Ta starec je vedno dobre volje. Od svojega osmega leta je kadil in zmerno pil. On je slep in spava na stolcu, ker mu kri sili v glavo. Najstarejša žena pa je na svetu 113letna Nancy

Hallifield v Ellenboroughu v Severni Karolini. Ona je pet let starejša od Margarete Neve, ki je januarja t. l. proslavila svoj 107. god v delavskem zavetišču grofije Middlese.

Dogodki na Kitajskem. — Italijansko-nemški oddelek je prispel v Kalgan brez resnega odpora od strani Kitajcev, ki so se pod poveljstvom generala Ho, broječi čez 20.000 mož, umaknili do kitajskega velikega zida. Najbrže so upali, da se jim posreči, zajeti pri povratku zavezni voj, računaje meji drugim na slaba pota in na nenavadni mraz. — Po poročilu „Morning Post“ je Li-Hung-Cang opasno bolan in je baje poklical k sebi svojega poslovnjence Li-Cing-Fanga. — Definitivni mirovni pogoji, na katere so se 24. t. m. v Pekingu zjedini zastopniki velesil, so naslednji: 1.) Kitajska kaznuje provzročitelje boksarskega gibanja; 2.) Kitajska plača primerno odškodnino; 3.) V Pekingu ostanejo oddelki evropskih armad v varstvo poslanstva in 4.) vevlasti zasedejo več važnih mest meji Pekingom in Taku. — Rusija je sklenila s Kitajsko posebno pogodbo glede Mandžurije in to iz gospodarskih interesov. Rusi odpošljejo svoje vojaštvo domov in ostane v Kitaju samo okoli 2000 mož.

Naredno gospodarstvo.

Tečaj za babice. — S 1. februarjem 1901. se odpre na c. kr. učiteljsku za babice v Trstu praktično teoretični tečaj v slovenskem jeziku.

Zenske, ki želé udeležiti se tega pouka, ne smeje biti stareje nad 40 let; ako niso omožene, morajo biti stareje od 24 let.

Pri vpisovanju morajo prinesiti seboj:

1.) krstni ali rojstni list, slučajno tudi spricevalo poroke, vdove pa spricevalo o smrti soproga;

2.) Domovnico ter spricevalo občinske oblasti o dobrem vedenju;

3.) Spricevalo zdravja in fizične sposobnosti, izdano od uradnega zdravnika polične oblasti (okrajnega glavarstva, mesnega magistrata);

4.) Spricevalo cepjenja koz oziroma ponovitve cepjenja.

Mimo tega morajo se izkazati s šolskimi spricevali ali položiti vsprejemni izpit, da znajo čitati in pisati v učenem jeziku.

Prosilke za študijske poknežene grofije gorisko-gradišanske in mejne grofije Istre morajo predložiti svoje prošnje na pristojno politično okrajno oblast do 30. decembra t. l. s spredaj rečenimi spricevali in vrh tega s spricevalom ubožnosti, ki jim ga izda občinska oblast.

Vse one, ki želé v tečaj vstopiti, morajo se predstaviti od 1. do 4. februarja 1901. profesorju na c. kr. učilšču za babice v mestni bolnišnici, ker po preteku tega časa vpisovanje ne bode več mogoče.

Mednarodni kongres za streljanje proti toči. — V nedeljo se je otvoril v Padovi mednarodni kongres za streljanje proti toči. Navzočih je čez 1000 zastopnikov, posebno iz Avstro-Ogrske in Francije. Ko so bili člani kongresa pozdravljeni v raznih jezikih, je naznanil državni podtajnik v ministerstvu za poljedelstvo, Rava, da je vlada na „Monte Rosa“ napravila meteorološko postajo za opazovanje. — Zastopniki so si tudi ogledali izložbo strojev za streljanje proti toči.

Žalostna statistika. — Dr. I. Winkler je priobčil v statističnem mesečniku sestavljene številk o prisilni prodaji posestev v vseh avstrijskih kronovinah v letu 1898. V tem letu je bilo potom eksekucij prodanih 7563 posestev. Od teh jih odpada na Češko 2283, Moravsko 1534, Sp. Avstrijsko 785, Tirolsko 728, Galicijo 477, Štajersko 397, Kranjsko 325, Zg. Avstrijsko 301, Primorsko 249, Šlezijo 198, Dalmacijo 107, Bukovino 90, Koroško 75 in Solnograško 60. Skupna površina teh 7563 na dražbi prodanih posestev je znašala 21.126 hektarov, in sicer na Češkem 5258, Štajerskem 2712, Moravskem 2067, Zg. Avstrijskem 1968, Galiciji 1858, Niz. Avstrijskem 1610, Kranjskem 1222, Tirolskem 1364, Koroškem 985, Šleskem 740, Primorskem 710, Solnograškem 324, v Bukovini 165 in Dalmaciji 141. Na eno posestvo odpada povprečno 2,8 hektarov površinske mere. Cenila vrednost vseh teh 7563 posestev je znašala 51.699.962 kron; od teh odpada mej drugimi na Primorsko 1.033.445, na Kranjsko 880.877 K itd. Na posamezno posestvo odpada povprečno 6836 K. Doseženi najvišji ponudek je znašal 44.643.241 kron, in sicer: na Primorskem 742.031, na Kranjskem 856.032, v Dalmaciji 220.686 kron itd. V sled nedostatkosti skupila so morali terjatve v znesku 25.496.471 kron knjižno izbrisati.

Išče službo

za trgovsko prodajalko, deklica, ki je služila 17 mesecev v veliki trafiki. Stara je 18 let ter ima lep rokopis; izdelala je sedem razredov z odliko. — Naslov pove naše upravnistvo.

Išče se učitelja za češčino.

Ponudbe je pošiljati na naslov: S. P. Sv. Peter pri Gorici.

Zaloga vina in žganja.

Podpisani naznanjam p. n. občinstvu, da sem odprl podružnico g. Petra Mazzotto, veleposestnika iz Umaga v Istri, zalogo pristnega

belega in črnega vina ter nra- nega tropinoveca

na debelo po jako nizki ceni.

Priporočam se za obila naročila z odličnim spoštovanjem

Ferdinand Žagar,

Gorica, na Kornu hiš. št. 25.

Važno za vsakega!

Razprodaja!
Za neverjetno nizko ceno, za samo gld. 2-95 se vdobi krasno paruluro, imajočo naslednjih stitnajst drugo- cenih krasnih predmetov:

Važno za vsakega!

- 1 žepna ura iz niklja Anker-Rem. (na željo posrebrnjena) s krasno vdelanim okrovom, natančno regulirana s 3-letnim jamstvom ter etui.
 - 1 eleg. oklopna verižica iz niklja ali goldina s privezki vred. Parizni sistem.
 - 1 kravatna igla iz goldina z vdelanimi briljanti.
 - 1 par pozlačenih zapestnih gumbov. Znamka „Garrantie“.
 - 1 garnitura gumbov iz goldina za predsrajnike in ovratnike; 5 komadov.
 - 1 par uhanov iz pristnega srebra, uradno zaznamovana.
 - 1 prstan iz goldina z eleg. kamnom.
 - 1 pomaniševalno žepno zrcalo v etui.
- Teh stitnajst krasnih in dragih predmetov z uro Anker-Rem. razpošilja za samo gld. 2-95, proti povzetju ali naprej poslanim zneskom trdka

Bratje Hurviz,

Ekspozitna hiša, Krakau, Stradom 17 (Avstr.)

Kar ne ugaja se tekom 8 dnij sprejme nazaj ter denar vrne, da se kupovalec nima bati nikake nevarnosti.

Bogate ilustrovane kataloge vseh dragocenosti zastoj in franko.

Sprejemajo se preprodajalci in agentje.

Anton Obidič,

čevljar

v Semeniški ulici št. 4

v Gorici,

priporoča se

za raznovrstna naročila po meri

za gospe in gospode.

Naročila se izvršuje hitro.

KAVA

DRUŽBE

SV. CIRILA IN METODA V LJUBLJANI.

Ivarina je najboljša cikorija.

ZALOGA

PRI

IV. JEBAČINU

V LJUBLJANI.

Conjena gospodinja!

Ne dajte si usiljevati drugih izdelkov cikorij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravej bobovi kavi, to je cikorija ali: „Kava družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“

Dobiva se povsod!

Glavna zaloga pri: IVANU JEBAČINU v Ljubljani.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar v Gorici na Kornu št. 3.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Račtelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupevališče nirnberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čevljarje.

Svetlinjce. — Rožni vencl. — Mašne knjižice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi. 2 35 8

Podpisana priporočata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svoje novo urejeno prodajalnico jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pijače, n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senf), Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter drugo v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in po zmernih cenah

Z odličnim spoštovanjem

Kopač & Kutin,

trgovca v Semeniški ulici št. 1

v lastni hiši, kjer je »Trgovska obrtna zadruga«

VELIKA ZALOGA ŠIVALNIH STROJEV IN DVOKOLESA SAUNIG & DEKLEVA V GORICI

ulica Munciplo št. 1

mehanična delavnica v Nunski ulici št. 16.

V zalogi imamo nad 100 šivalnih strojev vsake vrste na razpolago, kakor za šivilje, krojače, čevljarje in sedlarje, tudi za umetno vezenje (Stickerer). Nahajajo se tudi v zalogi dvokolesa prvih tovarn kot avstrijskih in inozemskih.

Brez konkurence!

Cene so od gld. 90 naprej.

Z nami je vsaka konkurenca nemogoča!

Se toplo priporočamo z odličnim spoštovanjem udani

SAUNIG & DEKLEVA.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi

sklepa

zavarovanja na smrt in na doživetje, doto otrokom, pokojnine in različna zavarovanja.

25-letni mož zagotovi proti četrtletni zavarovalnini K 6-42 zaostalom svojim K 1000.—, plačilno takoj po njegovi smrti ali pri doživetju 60. leta. Po petletnem plačevanju zmanjšuje se zavarovalnina za dividendo.

Najugodnejši pogoji. — Ves dobiček pripada članom.

V poslednjih letih je bilo izplačano 10 odstotkov zavarovalnine.

Izplačana dividenda	K 716.541-28
Reserve in fondi	K 20.579.494-88
Dosedanja izplačila	K 62.922.942-86

Pojasnila in tarife radovoljno pošilja

generalno ravnateljstvo banke „SLAVIJE“ v Pragi

na Havičkovem trgu,

kakor tudi nje generalni zastop v Ljubljani.

Svetilke iz papirja

(Lampioni)

se rabijo vsigdar in povsod

pri veselicah na prostem.

Dobivajo se po tovarniško tekmovalni ceni, v veliki izbi narodnih in drugih barvah, v tovarniški zalogi papirja in lastni tovarni papirnatih izdelkov

Ant. Jeretič v Gorici

Semeniška ulica 3. — Za veliko vojašnico 15.

Največja zaloga v Gorici, vsakovrstnega papirja za uradna, trgovska in zasebna pisma in tem primernih zavitek.

Lastna tovarna šolskih zvezkov (pisank, spisovnic, risank itd.) vrečic iz papirja in kartonaž.

Bogata zaloga vseh v papirno stroko spadajočih pisarskih, risarskih in drugih predmetov.

Vse po najnižje tekmovalnih cenah.

„Ljubljanska kreditna banka“

v Ljubljani

Špilalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novecev, valut itd. po najkulantnejših pogojih.

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim obrestim.

Zavarovanje proti kurznim izgubl.

Promese k vsem zrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog

na vložne knjižice, na tekoči račun in na giro-konto s 1 1/2 % um obrestovanjem od dne vloge do dne vzdiga.

Eskompt menjic najkulantneje.

Borzna naročila.